

Kroatian ja Länsi-Balkanin maiden opintomatka v. 2015

Entisen Jugoslavian osat, jotka 1990-luvun hajoamissotien ja 00-luvun kansanäänestysten jäljiltä ovat itsenäistyneet erillisiksi maikseen, ovat mielenkiintoinen välimerellinen matkakohde. STY:n v. 2015 opintomatalla näistä maista vierailtiin Kroatiassa, Montenegrossa, Albaniassa ja Bosnia-Hertsegovinassa. Paluumatkalla junat veivät matkalaiset vielä pohjoisempien Slovenian ja Itävallan kautta Saksaan, josta paluulento Finnairin sinivalkoisin siivin Münchenistä toi matkalaiset takaisin kotimaahan. Valuuttoina matkalla käytettiin Kroatian kunaa, Bosnia-Hertsegovinan vaihdettavaa markkaa, Albanian lekiä ja muissa maissa euroa. Fiksuimmat olivat varanneet lompakkoonsa viiden euron seteleitä, jotka kävivät pienostoksiin aina ja kaikkialla. Matkalla kastui jokunen kenkä ja sateenvarjo-ostoksiinkin jouduttiin, mutta tunnelma säilyi alusta loppuun aurinkoisena ja myönteisenä. Opimme näkemään luonnon ja kaupungit kauniina myös sadepäivinä.

Varhain maanantaiaamuna 5.10.2015 STY:n opintomatkalaiset kokoontuivat Helsinki-Vantaan lentoasemalle. Finnairin siivillä suoritettiin matkan ensimmäinen etappi Kroatian eteläiseen rannikkokaupunkiin Dubrovnikiin. Aamupäivällä vierailtiin suositussa nähtävyydessä, kaupungin historiallisessa linnoituksessa ja nautittiin merinäköymistä ja merellisestä lounaasta.

Opintomatkan alkupäivinä matkaa tehtiin linja-autolla ja heti ensimmäisenä päivänä suunnaksi otettiin Kroatian naapurimaa Montenegro. Tutustuimme Kotorin kaupunkiin, Unescon kulttuuriperintökohteeseen ja rannikkokaupunki Budvaan, josta jatkoimme ensimmäisen päivän majoitukseen Montenegron pääkaupunkiin Podgoricaan.

Toisena päivänä jatkoimme Albaniaan, matkakohteeseen, joka köyhänä ja enemmistöltään islaminuskoina maana on erilainen ja vähemmän eurooppalainen valtio ja kansa. Shkodran kaupungissa vierailimme venetsialaisella kadulla ja Pyhän Tapanin katolisessa katedraalissa sekä nautimme perinteisen avotulella valmistetun monen ruokalajin lounaan maittavien paikallisten viinien kera. Sähkökatko aiheutti lounaalla pieniä valaistusongelmia, jotka selvitettiin nopeasti. Illalla kävelykierros pääkaupunki Tiranassa ja nähtävyyksiin tutustumista, kunnes nautittiin runsas illallinen sekä virkistäydyttiin ravintolakadulla nauttien sirkusesityksistä ja oluesta.

Tiranassa vietetyn vapaan aamupäivän jälkeen matkaa jatkettiin Montenegron halki takaisin Kroatiaan ja Dubrovnikiin. Automatka kauniilla vuoristoteillä rajamuodollisuuksineen vei loppupäivän.

Neljäntenä matkapäivänä suuntasimme Bosnia-Hertsegovinaan. Maan hallinto on jaettu kolmen etnisuskonnollisen kansanryhmän käsiin ja islaminuskoiset bosniakit, katoliset kroaatit ja ortodoksiset serbit jakavat valtaa köyhässä ja korruptoituneessa maassa, jossa toiveikkuus paremmasta tulevaisuudesta ei ole kovin korkealla. Kuuluksa matkailunähtävyys Mostar ja sen uudelleenrakennettu marmorisilta sekä turkkilaistyylinen lounas punaviineineen olivat maassa koettuja kohokohtia. Illalla saavuttiin moottori- ja maisemateitä pitkin Splitin lähelle Podstranaan, laadukkaaseen Adrianmeren rantahotelliin.

Viidentenä päivänä tutustuttiin aamiaisen jälkeen pieneen Trogirin kaupunkiin ja sen katoliseen katedraaliin ja kuunneltiin moniäänistä Klappa-laulua, joka on Unescon aineeton maailmankulttuuriperintökohde. Kroatian Split on vanha roomalaisajan rantakaupunki, jossa on hyvin säilynyt pahan roomalaisen keisarin Diocletianuksen palatsi. Palatsiraunioihin ja kaupunkiin tutustuttiin kävelykierroksella lounaan molemmin puolin. Illalla pidettiin vapaata Splitin kaupungissa voimia tuleviin päiviin tankaten.

Kuudentena päivänä ajoimme linja-autolla ja kahden tunnin lauttamatkalla kroatialaisen Hvarin saarelle, jossa tutustuimme saaren jopa yli 2000 vuotta vanhoihin pikkukaupunkeihin, nautimme lounasta, sekä tutustuimme paikalliseen viinitilaan maistellen viinejä juustojen ja leikkeleiden kera. Lautta- ja linja-automatkan jälkeen nautittiin jälleen yhteinen illallinen hotellilla.

Seitsemänä päivänä päästiin matkalaisten pitkään odottamaan kohokohtaan, junamatkaan Kroatiassa Splitin rannikkokaupungilta sisämaan pääkaupunkiin Zagrebiin. Junamatka vei valtaosan

koko päivästä ja matka maisemineen, yhteisine eväruokailuineen ja juomineen muodostui mieleenpainuvaksi elämykseksi. Taisi tiukissa kaarteissa joku juomamukikin hiukan läikkyä. Illalla kaupunkikierros Zagrebissa ja illallinen ravintolakadulla, joiden jälleen matkalaiset olivat valmiina yöpuulle.

Kahdeksantena päivänä matka jatkui taas mukavasti junassa ensimmäisen luokan vaunussa Kroatian Zagrebista Slovenian halki pääkaupunki Ljubljanaan ja edelleen kohti Itävaltaa. Rajatarkastus sujui nopeasti ja kysymällä Slovakian leiman sai passiinsa. Itävallan puolella oli ÖBB:n konduktööreillä hiukan epäselvää pääseekö juna jatkamaan aikataulunmukaisesti Saksan Müncheniin, vai mihin kaupunkiin matka päättyisi. Euroopan pakolaiskriisin vuoksi rajat ylittävää junaliikennettä Saksaan oli matkaviikolla rajoitettu ja junia tarkastettiin pysähdyksissä poliisivoimin, mutta tieto näistä liikennerajoituksista ei kulkenut kovin hyvin rautateillä, kenties tarkoituksella, jotta pakolaisjoukot saatiin pois junista ennen Müncheniä. Matka jatkui poikkeusreitillä ja kahden ylimääräisen junanvaihdon sekä puolentoistatunnin myöhästymisellä selvittiin hyvissä ajoin Müncheniin, jossa tusina poliiseja oli tarvittaessa valmiina tarkastamaan junalla saapuvien matkustusasiakirjoja. Meiltä ei kysytty, eikä asemalla näkynyt uutiskuvista tuttuja turvapaikanhakijajoukkoja. Illalla osa matkalaisista nautti tukevan ruoan runsaine juomineen Hofbräuhaus-panimoravintolassa, loput aterioivat muullatavoin valitsemassaan paikassa.

Matkan viimeisen, yhdeksännen, matkapäivän aamulla oli tilaisuus osallistua vielä englanninkieliseen opastettuun historialliseen kaupunkikävelyyn, mutta Münchenin muu runsas tarjonta kuten BMW-automuseo, vaate- ja kenkäkaupat sekä lounasravintolat voittivat tämän mahdollisuuden selvästi. Hotellin ala-aulassa pidettyjen loppupuheiden ja kiitosten jälkeen Münchenistä siirryttiin paikallisjunalla lentoasemalle ja Finnairin siivin illaksi kotiin.

Jalo Loma Oy:n matkanjohtaja Anne-Ruth ja omana oppaanamme toiminut Jaanika sekä matkan aikana meitä opastaneet kahdeksan eri paikallisopasta tekivät matkastamme tietopitoisen ja runsaan, mutta myös nautittavan kiireettömän. Vaikka päivät olivat täysiä, olivat ne lomalaisille sopivan stressittömiä ja aikataulupaineettomia. STY:n matkavastaava Seppo Ketonen ylläpiti sääennustuksillaan ja jutuillaan tunnelmaa ja oli yhdessä Jalo Loma Oy:n kanssa onnistunut suunnittelemaan ja hiomaan matkasta todella onnistuneen elämyksen. Suurkiitos heidän vaivannäölleen.

Matkalla tuli selväksi, että Jugoslavian hajoamissotien jäljiltä myös Länsi-Balkanin rautatiejärjestelmä on hajaantunut ja rautateiden kukoistuskauti on tällä erää menneisyyttä näissä maissa. Turismiteollisuus panostaa nyt linja-autoihin, eikä raskaan teollisuuden rautatiekuljetuksille ole Länsi-Balkanilla nyt suurta tarvetta. Avoimet rajat ja toimivat yhteistyösuhteet kansojen kesken on tärkeää niin kansojen kuin rautateiden hyvinvoinnille. Ei ole toista ilman toista.

Aki Härkönen,
STY-matkalainen.